

Mennyit ér a város kilencszáz új fája?

Faültetési program Nagyváradon

Társadalom

Oxigén nélkül nincs emberi élet, növények nélkül nincs oxigén – az általános iskolai tananyagból tudjuk, hogy a zöld növények a fotoszintézisük során szén-dioxidot kötnek meg és oxigént szabadítanak fel, joggal mondhatjuk tehát, hogy létfontosságúak.

Az elmúlt években többször okozott felháborodást, hogy ilyen-olyan indokkal több évtizedes, egészséges fákat is kivágtak Nagyváradon. Tavaly megfordulni látszott a trend, a város több részén is facsemetéket ültettek. Hogy hol és hány csemetét és milyen fajokat, arról a Nagyváradai Polgármesteri Hivatal műszaki igazgatóságától kértünk tájékoztatást, továbbá arra is kíváncsiak voltunk, hogy idén hogyan folytatják a megyeszékhely fásítását.

Lakónegyedekbe és parkokba is ültettek fákat

Tavaly összesen 900 fát ültettek el a városban, tavasszal 272, ősszel pedig 228 darabot az Adenandra Kft., további négyszáz fát pedig az Aquaplant Kft.

Az első vállalkozás többek között a Téglavető (ma Dacia) és az Árpád vezér (ma Ștefan cel Mare) utcában, a Nufărul, a Sándorffy József (ma W. Shakespeare), a Jávorka Ádám (ma O. Goga) utcákban és a Rhédey kertben (ma Bălcescu park) ültetett fákat.

Az Adenandra által elültetett legtöbb, 178 facsemete közönséges platán (*Platanus acerifolia*), és sok a magas kóris (*Fraxinus excelsior*) is, ebből 72 darab került a város utcáira, vérszilvából (*Prunus cerasifera*) 64-et, gömbkórisból (*Fraxinus ornus* Mecsek) pedig 38-at ültettek el. Kislevelű hársból (*Tilia cordata*) 29, tarka levelű zöld juharból (*Acer negundo flamingo*) 20 darab, japáncseresznyéből (*Prunus*

serrulata) 16, kocsányos tölgyből (*Quercus robur*) és dúsvirágú díszalmából (*Malus floribunda*) 15-15 darab, oszlopos gyertyánból (*Carpinus betulus fastigiata*) és díszgalagonyából (*Crataegus laevigata*) egy-egy tucatnyi került az utcákra. Csillagvirágú liliumfából (*Magnolia stellata*), közönséges nyírből (*Betula pendula*), csüngő eperből (*Morus pendula*), korai juharból (*Acer platanoides*) és vörös tölgyből (*Quercus rubra*) öt-öt darabot, madárberkenyéből (*Sorbus aucuparia*) és gömbjuharból (*Acer globosum*) pedig kettőt-kettőt ültettek el.

Az Aquaplant vállalkozás a Rogériusz kanonok (ma Aluminei), a Török Ignác (ma Apostol Andrei), a Püspöki (ma Matei Corvin), a Benjamin Franklin (ma Moldovei), a Nadányi (ma Transilvaniei), az Apáca (ma Sovata) utcában és a Körös partján, a Leonardo da Vinci, a Bumbacului, a Morii, a Kórház (ma Louis Pasteur), a Keszthelyi Zoltán (ma Barcăului), a Lukács György (ma Nicolae Jiga) stb. utcákon és a Bunyitay ligetben (ma I. C. Brătianu park) fásított.

Ők is közönséges platánból ültették el a legtöbbet, 145 darabot, második helyen a 73 vérszilva (*Prunus cerasifera nigra*) szerepel, a harma-

dik a gömbkőrös, ebből 24 került az utcákra. Elültettek még 23 hársfát (Tilia), 21 gömbjuhart, 13-13 ostorfát (Celtis) és dús-virágú díszalmát, meg egy-egy tucat oszlopos gyertyánt (Carpinus betulus fastigiata) és díszgalagonyát (Crataegus laevigata). Nagyvárad utcáira került még kilenc-kilenc eperfa (Morus), cédrus (Cedrus) és közönséges nyír, nyolc simafejű (Pinus strobus) hét-hét magnólia (Magnolia) és perzsa selyemakác (Albizia julibrissin), öt kaukázusi jegenyefenyő (Abies nordmanniana), négy mocsárciprus (Taxodium), három-három vörös tölgy (Quercus rubra) és japáncseresznye (Prunus serrulata) is.

Tavaly áfa nélkül 881 470 lejbe került a fásítás, idén 630 ezer lejt terveznek erre elkölteni, vagyis további 6-700 fát ültetnek, tájékoztatott a városháza sajtószolgálat.

Gondozni is kellene

Ültetni azonban nem elég, hiszen a növényeket gondozni is kell, illetve nem mindegy az sem, milyen közegbe milyen növényt telepítünk. Bizonyára sokan emlékszünk arra, hogy jó néhány éve, a Körös-part felújításakor a nagy lendülettel elültetett tiszafák az első nyáron kipusztultak, illetve a színház előtti tiszafáknak az áttelepítése sem egy sikertörténet. A város főterén elültetett fák közül is láttunk már elszáradtat, pedig azokat elméletileg rendszeresen locsolják is. Éppen ezért dendrológiához értő szakembert kérdeztünk arról, hogy a fentebb említett fajták életképesek-e városi környezetben, illetve hogy mire kell figyelniük gondozóiknak. Kérdéseinkre **dr. Smit Ildikó** nyugalmazott erdőmérnök válaszolt, aki zöldövezetek kialakításából doktorált.

A zöldövezeteknek nemcsak díszítő szerepük van, segítik az egészség megőrzését és a kikapcsolódást, feltöltődést is, mondta a szakember, s hozzátette: a fák csökkentik a légszennyeződés mértékét, a port, megkötnek egyes káros gázokat és a szén-dioxidot, utóbbit oxigénné alakítják. A fák a hőmérsékletet, a zajszennyezést és a légmozgást is csökkentik. Példaként a váradi Szent László teret említette dr. Smit Ildikó, ahonnan kivágták a lombos fákat, ezért mind a főtéren, mind a Szent László hídon huzatos folyosó alakult ki.

A növények szenvednek a városokban, a megnövekedett forgalom, a klímaváltozás oda vezetett, hogy a növényzet eltűnik, a felmelegedés miatt pedig olyan kártevők is megjelentek, amelyek korábban a mérsékelt égövön nem pusztítottak, mondta a szakember, s példaként azt említette, hogy Váradon már teljesen kiszáradt az örökzöld puszpáng (Buxus sempervirens), jelenleg pedig a tuják kipusztulását követhetjük figyelemmel. Dr. Smit Ildikó azt is megjegyezte: sok esetben az ásással járó munkákat, például a csatornázást, a csövek cseréjét vagy a kábelek föld alatti vezetését kellene óvatosabban végezni a városban, a gödrök kiásásakor ugyanis annyira megsérítik a fák gyökérzetét, hogy a különben egészséges példányok is kipusztulhatnak. Az ilyen helyeken a legrövidebb időn belül újra ki kell alakítani a zöldövezetet.

A szakember szerint a Váradon tavaly elültetett fafajták alkalmasak a városi létre, de fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy őshonos fafajtákat kell használni, és az sem mindegy, hogyan gondozzák őket a továbbiakban. Vizsgálni kellene például, hogy a felmelegedés következtében milyen kártevők (rovarok, gombák stb.) honosodtak meg nálunk is, és ezek ellen, akár csak az ismert kártevők ellen, rendszeres permetezéssel is védeni kellene a fákat. A megfelelő locsolás is elengedhetetlen ahhoz, hogy a fák életben maradjanak, a túl kevés víz éppúgy ártalmas lehet, mint a túl sok, és a metszést is szakszerűen kell végezni, mind a frissen

ültetett, mind az idősebb fákon, hiszen az ágak felesleges, túlzott levágásával is elpusztíthatjuk őket. Ami pedig az újabb ültetéseket illeti, fontos lenne, hogy ahol csak lehetséges, kevesebb cserjét és több fát ültessenek, utóbbiaknak ugyanis nagyobb a lombkoronájuk, így nemcsak az árnyékuk nagyobb, de értelemszerűen több szennyező anyagot is kötnek meg és nagyobb mennyiségű szén-dioxidot alakítanak oxigénné is. Dr. Smit Ildikó azt is hozzátette: fontos lenne, hogy a parkolóba is ültessenek fákat, és ott is, ahol

van még lehetőség, telepítsenek fákat, hiszen vannak olyan utcások, ahol egyetlen sincs. A lakossági hozzáállás sem mindegy, hiszen bármelyikünk tehet valamit azért, hogy zöldebb, szebb, egészségesebb környezetben éljünk.

FRIED NOÉMI LUJZA

Újonnan ültetett fák a Petőfi parkban

Fotó: Szűcs László